

Lausunto

26.2.2024

VN/664/2024
VN/664/2024-STM-3

Valtiovarainministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain 35 ja 36 §:n muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain 35 ja 36 §:n muuttamisesta. Voimassa olevan arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan terveyden- ja sairaanhoito on arvonlisäverotonta. Arvonlisäverolain mainituissa terveyden- ja sairaanhoitoa koskevilla säännöksissä viitataan yksityisestä terveydenhuollosta annettuun lakiin (152/1990), joka on kumottu 1.1.2024 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetulla lailla (*valvontalaki*; 741/2023). Luonnoksessa hallituksen esitykseksi arvonlisäverolain terveyden- ja sairaanhoitoa koskeviin 35 ja 36 §:ään ehdotetaan tehtäväksi viitaukspäivitykset valvontalakiin.

Arvonlisäverolain 34 §:ssä on terveyden- ja sairaanhoitopalvelun verottomuutta koskeva yleissäännös. Pykälän 1 momentin mukaan terveyden- ja sairaanhoitopalvelun myynnistä ei suoriteta veroa. Pykälän 2 momentin mukaan veroa ei myöskään suoriteta, kun hoitotoimen harjoittaja luovuttaa hoidon yhteydessä hoitoon tavanomaisesti liittyviä palveluja ja tavaroita.

Terveyden- ja sairaanhoitopalvelu on määritelty lain 35 §:ssä, jonka mukaan terveyden- ja sairaanhoitopalvelulla tarkoitetaan ihmisen terveydentilan sekä toiminta- ja työkyvyn määrittämiseksi taikka terveyden sekä toiminta- ja työkyvyn palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, jos kysymyksessä on 1) valtion, hyvinvointialueen tai kunnan ylläpitämässä terveydenhuollon toimintayksikössä annettava hoito taikka yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu hoito tai 2) sellaisen terveydenhuollon ammattihenkilön antama hoito, joka harjoittaa toimintaansa lakiin perustuvan oikeuden nojalla tai joka on lain nojalla rekisteröity.

Arvonlisäverolain 36 §:ssä on luettelo eräistä terveyden- ja sairaanhoitopalveluihin liittyvistä palveluista ja tavaroista, joiden myynti on vapautettu verosta. Kyseisen pykälän 5 kohdassa säädetään verottomiksi välittömästi terveyden- ja sairaanhoidossa käytettävät tavarat ja palvelut, jotka yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon palvelujen antaja tai 35 §:n 2 kohdassa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö tässä toiminnassaan luovuttaa toiselle terveydenhuollon palvelujen antajalle tai terveydenhuollon ammattihenkilölle.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi arvonlisäverolain 35 §:n 1 kohdan määritelmää verottomasta terveyden- ja sairaanhoitopalvelusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus 1.1.2024 kumotun yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain tarkoittamaan hoitoon poistettaisiin ja sen sijasta viitattaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun yksityisen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

palveluntuottajan antamaan terveystalvuluun. Sosiaali- ja terveystministeriö toteaa, että valvontalaissa palveluntuottajan käsitettä käytetään kuvaamaan kaikkia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavia tahoja, sekä julkisia että yksityisiä, niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta, mukaan lukien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä niiden toimiessa yksityisenä elinkeinonharjoittajana sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajana. Vastaavasti valvontalaissa terveystalvuluilla tarkoitetaan kaikkia lain soveltamisalaan kuuluvia palveluja riippumatta siitä, tuottaako niitä julkinen vai yksityinen palveluntuottaja tai esimerkiksi itsenäinen ammatinharjoittaja. Siten arvonlisäverolain 35 §:ää voisi sosiaali- ja terveystministeriön käsityksen muuttaa myös siten, että erillisten 1 ja 2 kohtien sijaan pykälässä viitattaisiin valvontalain mukaisen palveluntuottajan tuottamaan terveystalvuluun. Vastaavasti arvonlisäverolain 36 §:n 5 kohtaa voisi muuttaa siten, että siinä viitattaisiin valvontalaissa tarkoitettuun yksityiseen palveluntuottajaan tai yksityiseen elinkeinonharjoittajaan.

Terveystalvulu on määritelty valvontalain 4 §:n 4 kohdassa, jonka mukaan terveystalvulualla tarkoitetaan potilaan terveydentilan määrittämiseksi, hänen terveytensä palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, terveyden- ja sairaanhoitoa taikka muuta käsittelyä, jossa käytetään lääketieteellisiä tai hammaslääketieteellisiä menetelmiä tai joka perustuu lääketieteeseen tai hammaslääketieteeseen ja, joita suorittavat terveydenhuollon ammattihenkilöt tai joita suoritetaan terveydenhuollon palveluyksikössä, liikkuvana palveluna, etä- tai digiyhteydellä taikka potilaan luona tai terveydenhuoltolain (1326/2010) 40 §:ssä tarkoitettuna ensihoitopalveluna. Kuten luonnoksessa hallituksen esitykseksi todetaan, mainitussa valvontalain säännöksessä muulla vastaavalla käsittelyllä tarkoitetaan säännöksen perustelujen mukaan esimerkiksi puhtaasti esteettiseen lääketieteeseen tai muuhun sellaiseen menettelyyn viittaavaa käsittelyä, joka ei ole lääketieteellisesti arvioiden välttämätön potilaan terveydentilan määrittämiseksi, hänen terveytensä palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi. Mainitun valvontalain säännöksen perustelujen mukaan tällaisia vaativia lääketieteellistä osaamista vaativia toimenpiteitä, joita terveydenhuollon ammattihenkilöt suorittavat oman koulutuksensa ja osaamisensa perusteella, olisivat esimerkiksi esteettinen kirurgia, tietyt injektiot, säteilyn käyttö ja potentiaalisesti vaarallisten lääkeaineiden ja lääkinnällisten laitteiden käyttö. Näiden palvelujen kuuluminen valvonnan piiriin olisi säännöksen perustelujen mukaan tarkoituksenmukaista. Kyse voi olla laajoista toimenpiteistä ja niiden toteuttamisessa voidaan käyttää esimerkiksi anestesiaa. Tiettyihin toimenpiteisiin voi liittyä potilasturvallisuuden kannalta merkittäviä riskejä.

Voimassa olevan arvonlisäverolain esitöiden (HE 88/1993 vp) mukaan terveyden- ja sairaanhoidon verottomuus ei koske kauneushoitoa, yleistä virkistäytymistä tai muuta vastaavaa toimintaa ja näin on hallituksen esitysluonnoksen mukaan tarkoitus olla jatkossakin. Arvonlisäverolain 35 §:n johdantauseen voidaan sosiaali- ja terveystministeriön näkemyksen mukaan katsoa jatkossakin poissulkevan esteettiset hoidot arvonlisäverottomuuden piiristä. Sosiaali- ja terveystministeriö pitää kuitenkin hyvänä, että tämä on selvyuden vuoksi todettu säännöksen perusteluissa.

Kansliapäällikkö

Veli-Mikko Niemi

Neuvotteleva virkamies

Maija Iles

Liitteet

Jakelu VM VO Arvonlisäverotusyksikkö, Pauliina Pitkänen
VM kirjaamo

Tiedoksi

VN/664/2024-STM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: